

SIFIR ATIK YÖNETMELİĞİ TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda;

- Atık oluşumunun önlenmesini, önlenemediği durumlarda en aza indirilmesini,
- Oluşan atıkların özelliklerine göre biriktirilmesini ve toplanmasını,
- Ayrı toplanan atıkların öncelikle geri kazanımlarının sağlanması, geri kazanımının mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertarafının gerçekleştirilmesini, hedefleyen yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

- Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin genel ilkeler ile uygulama esaslarının belirlenmesine,
- Mahalli idareler ve ek-1 listede tanımlı diğer yerlerde sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına,

ilişkin iş ve işlemler ile tüm tarafların görev, yetki ve yükümlülüklerini kapsar.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yerler haricinde gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kurmak isteyenlere ilişkin tüm iş ve işlemler de bu Yönetmelik kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'na, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 97 nci ve 103 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Alternatif hammadde: Bir tesisin faaliyeti neticesinde oluşan, mineral özellikleri dolayısıyla hammaddeye katkı olarak kullanılabilir özellikteki atıkları,
- Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali,
- Atık azaltımı: Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde planlanan önleme faaliyetleri doğrultusunda çevresel açıdan belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere göre alınacak tedbirler ile atık miktarının düşürülmesini,
- Atık getirme merkezi: Kaynağında ayrı biriktirilen atıkların götürüldüğü, teslim edildiği, kriterleri Bakanlıkça belirlenen ve onaylanan merkezleri,
- Atık işleme tesisi: Ön işlem ve ara depolama tesisleri dahil aktarma istasyonları hariç olmak üzere, atıkları 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinde yer alan ek-2/A ve ek-2/B'deki faaliyetlerle geri kazanan ve/veya bertaraf eden tesisi,
- Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi, kurum, kuruluş ve işletme ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işlem, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek ve/veya tüzel kişiyi,
- Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- Bina ve yerleşkeler: Bağımsız konut, ticari ya da hizmet birimlerini barındıran yapılar ile açık ya da kapalı sosyal donatılara sahip münferit yapıları da barındıran özerk yerleşimleri,
- Biriktirme ekipmanı: Atıkların özelliklerine göre biriktirildiği kumbara, konteyner ve benzeri ekipmanları,

h) Biyobozunur atık: Park, bahçe ve evler ile lokantalar, satış noktaları, gıda üretim ve benzeri tesislerden kaynaklanan oksijenli veya oksijensiz ortamda bozunmaya uğrayabilen atıkları,

1) Çevre lisansı: 10/9/2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinde düzenlenen geçici faaliyet belgesi/çevre izin ve lisansı belgesini kapsayan lisansı,

i) Geçici depolama: Atıkların, işleme tesislerine ulaştırılmadan önce atık üreticisi tarafından çevresel riskler açısından güvenli bir şekilde bekletilmesini,

j) Geçici depolama alanı: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinde kriterleri belirlenmiş alanı,

k) Geri dönüşüm: Enerji geri kazanımı ve yakıt olarak kullanımı ya da dolgu yapmak üzere atıkların tekrar işlenmesi hariç olmak üzere, organik maddelerin tekrar işlenmesi dahil atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere, malzemelere ya da maddelere dönüştürüldüğü herhangi bir geri kazanım işlemini,

l) Geri kazanım: Piyasada ya da bir tesiste kullanılan maddelerin yerine ikame edilmek üzere atıkların faydalı bir amaç için kullanıma hazır hale getirilmesinde yer alan ve Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-2/B’sinde listelenen işlemleri,

m) İl müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,

n) Kaynakta ayrı biriktirme: Atıkların oluştuğu noktada ayrı olarak biriktirilmesini,

o) Kent Konseyi: 8/10/2006 tarihli ve 26313 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ile tanımlanan konseyi,

ö) Kompost: Organik esaslı atıkların oksijenli veya oksijensiz ortamda ayrıştırılması suretiyle üretilen malzemeyi,

p) Mahalli idare: Büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe ve belde belediyeleri, belediye birlikleri ve il özel idarelerini,

r) Mobil Getirme Merkezi: Belirli süreler içerisinde farklı noktalara hizmet vermek amacıyla kullanılan ve atık getirme merkezlerine bağlı seyyar atık getirme merkezlerini,

s) Önleme: Ürün ve malzemelerin temini ve kullanımlarında israftan kaçınmak dahil, ürünlerin yeniden kullanılması veya kullanım ömürlerinin uzatılması ile atık miktarının azaltılması, ürün üretiminde zararlı maddelerin azaltımı ve üretilen atığın çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine ilişkin herhangi bir madde ya da malzeme atık haline gelmeden önce alınacak tedbirleri,

ş) Sıfır atık: Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri kazanımının sağlanarak bertaraf ve yakmaya gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını,

t) Sıfır atık belgesi: Sıfır atık yönetim sistemlerini kuran mahalli idareler ile ek-1 listede tanımlı diğer yerlere ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuranlara verilecek, sınıfları Bakanlıkça belirlenen belgeyi,

u) Sıfır atık belgesi sahibi: Bakanlıkça sıfır atık belgesi verilen yerleri,

ü) Sıfır atık bilgi sistemi: Sıfır atık yönetim sistemini uygulayacak yerleri kayıt altına almak, belgelemek, izlemek ve sistem kapsamında yönetilen atıkların izlenebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlıkça oluşturulan çevrimiçi sistemi,

v) Sıfır Atık Koordinasyon Kurulu: Bu Yönetmelik doğrultusunda yürütülen çalışmaları ve uygulamaları değerlendirmek, yönlendirmek, yaygınlaşmasını ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla Bakanlık temsilcisinin başkanlığında toplanan kurulu,

y) Sıfır atık müşaviri: Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun olarak, kurum, kuruluş veya işletmenin tüm atık yönetimi faaliyetleri ile üretimin/faaliyetin iyileştirilerek atıkların önlenmesi ve azaltımı işlemlerini atık üreticisi adına gerçekleştiren ve bu amaçla bünyesinde ar-ge çalışmaları yapan ve esasları Bakanlıkça belirlenen tüzel kişiyi,

z) Sıfır atık yönetim sistemi: Atık oluşumunun önlenmesinden başlayarak, atıkların azaltılması, kaynağında ayrı biriktirilmesi, ayrı toplanması, taşınması ve çevre lisanslı atık işleme tesislerinde işlenmesi süreçlerinin hepsini içine alan, tüm atıkların entegre bir şekilde ele alındığı ve fayda ve

maliyet unsurları da göz önünde bulundurularak oluşturulan sistemi,

aa) Stratejik plan: Mahalli idarelerce hazırlanması gereken, 5018 sayılı Kanunda tanımlanmış planı,

bb) Tehlikeli atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-3/A'sında yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşıyan, aynı Yönetmeliğin ek-4'ünde altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) işareti bulunan, biriktirilmesi, toplanması, taşınması ve işlenmesinde özel hükümler bulunan atıkları,

cc) Tehlikesiz atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 atık listesinde yıldız (*) işareti bulunmayan, tehlikelilik özelliği göstermeyen atıkları,

çç) Toplama: Atıkların biriktirildiği yerlerden alınarak atık işleme tesislerine götürülmesi amacıyla taşınmasını,

dd) Toplama noktası: Mahalli idareler tarafından ve Bakanlıkça toplama yükümlülüğü getirilen kurum, kuruluş ve/veya işletmeler tarafından oluşturulan, atıkların doğrudan getirilip bırakılabileceği yerleri,

ee) Yeniden kullanım: Ürünlerin ya da atık olmayan bileşenlerin tasarlandığı şekilde aynı amaçla kullanıldığı herhangi bir işlemi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Genel Esaslar

MADDE 5 – (1) Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların verimli kullanılması amacıyla;

a) Bu Yönetmeliğin ek-2'sinde verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesine,

b) Atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılmasına,

c) Ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesine, yönelik tutum, davranış ve faaliyetlerde bulunulması esastır.

(2) Oluşan her türlü atığın özelliğine göre ek-5'te verilen açıklamalara uygun olarak biriktirilmesi, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek yöntemler kullanılarak ve gerekli önlemler alınarak geçici depolanmasının sağlanması esastır.

(3) Ayrı olarak biriktirilen atıkların karıştırılmadan toplanması, taşınması ve öncelikle geri kazanımlarının sağlanması, geri kazanımın mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertarafının sağlanması esastır.

(4) Atıklar içerisinde yer alan değerlendirilebilir atıkların ikincil hammadde, diğer atıkların ise alternatif hammadde veya enerji geri kazanımı amacıyla kullanılarak ekonomiye kazandırılması yaklaşımının öncelikli tercih edilmesi, nihai bertaraf işlemlerinde ise düzenli depolama yönteminin son seçenek olarak kabul edilmesi esastır.

(5) Sıfır atık yönetim sisteminin tüm süreçlerinde, fayda ve maliyet unsurları açısından verimliliğin ön plana alınması esastır. Mahalli idareler tarafından oluşturulacak sıfır atık yönetim sistemi için idari, mali ve teknik açıdan verimlilik, sürdürülebilirlik ve halkın katılımı ilkeleri esas alınır.

(6) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, etkin bir şekilde uygulanması amacı ile bilinç ve farkındalık oluşturulması, çevreye duyarlı tutum, davranış ve faaliyetlerin teşvik edilerek desteklenmesi, Bakanlık ve İl Müdürlüğü koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde çalışması esastır.

(7) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamındaki faaliyetler ve bu faaliyetlere ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeler için Sıfır Atık Bilgi Sistemi kullanılır.

(8) Mahalli idareler ile ek-1 listede tanımlı yerler ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuracaklar tarafından bu Yönetmelikte tanımlanan kriterler doğrultusunda sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi, geliştirilmesi ve izlenmesi esastır.

(9) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü olanlar ile gönüllülük esasına dayalı olarak

sistem kuranlarca, değerlendirilebilir atıklarının yanı sıra, oluşan diğer tehlikeli ve tehlikesiz nitelikteki atıkları 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca çıkarılan mevzuat hükümlerine uygun olarak kaynağında ayrı biriktirilmesi, geçici depolanması ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine iletilmesi esastır.

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık;

a) Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin plan, program, politika ve hedefleri içeren Ulusal Sıfır Atık Yönetim Stratejisi ve Eylem Planı hazırlamak/hazırlatmakla, güncellemek/güncellemeyle, ulusal ve yerel ölçekte duyurmak ve yayımlamakla,

b) Sıfır atık yönetim sisteminin; idari, mali ve teknik unsurları açısından tasarım ve planlama kriterlerini, değerlendirme unsurları ve uygulama esaslarını belirlemek/belirletmek, bu konuda kılavuz dokümanlar hazırlamak/hazırlatmakla,

c) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin program ve politikaları saptamak, eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlemek/düzenletmek, bu konularda kılavuz dokümanlar hazırlamak/hazırlatmakla,

ç) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, izleme ve denetim altyapısını oluşturmak ve gerekli idari tedbirleri almakla,

d) Sıfır atık bilgi sistemini hazırlamak/hazırlatmak, performans göstergeleri oluşturmak ve yayımlamakla,

e) Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin hususlarda ulusal ve uluslararası politikaların uygulanabilirliğini araştırmak, ilgili çalışmaları takip etmek, izlemek ve yürütmekle,

f) Sıfır atık yönetim sistemine yönelik destek ve teşvik unsurlarını ve uygulamaya yönelik usul ve esasları belirlemekle,

g) Sıfır Atık Koordinasyon Kurulunun oluşturulmasına ve işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemekle,

ğ) Sıfır atık müşavirine ilişkin usul ve esasları belirlemekle,

h) Atık önlemeye ilişkin politikalar belirlemekle, atık önleme tedbirlerinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmekle,

görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yetkilerinin bazılarını sınırlarını belirlemek kaydıyla il müdürlüklerine devredebilir.

(3) Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda il müdürlüklerinin sıfır atık belge başvurularının değerlendirilmesi hususundaki görev ve yetkilerini değerlendirme kurum veya kuruluşlarına devredebilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(4) Bakanlık, sıfır atık yönetim sistemlerinin entegrasyonu ve koordinasyonunun sağlanması amacıyla il mahalli çevre kurullarında yapılacak çalışmalar için gerekli teknik kriterleri belirler.

İl müdürlüklerinin görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) İl müdürlükleri;

a) Yetki sahaları içinde Bakanlıkça belirlenen usuller çerçevesinde bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, izleme, denetim faaliyetlerini gerçekleştirmekle,

b) Sıfır atık yönetim sisteminin uygulanmasında yerel ölçekte koordinasyonu sağlamak, izlemek ve süreç içerisinde teknik destek vermekle,

c) Sıfır atık bilgi sistemini kullanmakla, yerel ölçekte kullanıcıların kullanımı için destek sağlamakla,

ç) Sıfır atık yönetim sistemine geçenlerin, geçiş sürecinde olanların ve geçme zorunluluğu olan yerlerin faaliyetlerini izlemekle, denetlemekle, aykırılık tespit edilmesi halinde bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesini uygulamakla ve Bakanlığa bilgi vermekle,

d) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında yerel ölçekte eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlenmesini koordine etmekle, bu faaliyetlere katkı ve katılım sağlamakla,

- e) Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının hazırlanması için mahalli çevre kurulu gündemini hazırlamak ve teknik destek sağlamakla,
- f) Sıfır atık bilgi sistemine kayıt ve beyanların yapılmasını sağlamak ve beyanların takibini yapmakla,
- g) Sıfır atık belge müracaatlarını değerlendirmek, uygun bulunanlara sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sıfır atık belgesi düzenlemekle,
görevli ve yetkilidir.

Mülki idari amirlerin görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Mahallin en büyük mülki idari amirleri; il, ilçe, belde belediyeleri ve il özel idareleri tarafından yürütülen sıfır atık yönetim sisteminin il sınırları içerisinde koordinasyonu ve iş birliği halinde çalışmasını temin etmek amacı ile Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının, Bakanlıkça yayımlanan kılavuz doğrultusunda Mahalli Çevre Kurulu kararı ile hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.

Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Büyükşehir belediyeleri;

- a) Büyükşehir katı atık yönetim planını, Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planına uyumlu hale getirmekle
- b) İl sınırları içerisinde yürütülen sıfır atık yönetim sistemi uygulamalarının iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile sıfır atık yönetim sistemine yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür.
- (2) Büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe, belde belediyeleri, belediye birlikleri ve il özel idareleri;
- a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla,
- b) Halkı, atıklarını ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik etmekle,
- c) Atık oluşumunun önlenmesi için israfı önlemeye teşvik edecek çalışmalarda bulunmakla,
- ç) Ayrıştırılmış atıkların yine ayrı olarak toplanması sistemlerini geliştirip yaygınlaştırmakla,
- d) Geri dönüşümlü tüm atıkların işlenerek hammadde olarak değerlendirilmelerini sağlamakla,
- e) Geri dönüşümü mümkün olmayan, faydalanılamayan atıkların ise çevre ile uyumlu yöntemler ile bertaraf edilmelerini sağlamakla,
- f) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarımı aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm süreci Kent Konseyi gündemine dahil etmekle,
- g) Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere, mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politikalarını belirleyerek bu hususları stratejik planlarına ve bütçelerine yansıtılmakla,
- ğ) Yetkisi dahilinde sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında ek-1 listede tanımlanan sürece uymakla,
- h) Sıfır atık yönetim sistemlerinin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça hazırlanan kılavuz doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirmekle ve mevcut atık yönetim hizmetlerini bu sisteme entegre etmekle,
- ı) Kurulan sıfır atık yönetim sistemini konutlara ilanen duyurmakla, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesini sağlamakla,
- i) Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmakla, bu kapsamda düzenlenen faaliyetlere katkı ve katılım sağlamakla,
- j) Belediyelerin mevcut atık yönetim hizmetleri ile belediye sınırlarında herhangi bir işletmeye bağlı olmaksızın atık toplayan kişilerin faaliyetlerini Kent Konseyi gündeminde değerlendirerek sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmak sureti ile yerel ölçekli uygulamalarda bulunmakla,
- k) Toplanan atıkların ön işlemlere tabi tutularak maddesel geri dönüşüm ve diğer geri kazanım imkânlarının azami ölçekte değerlendirilmesini sağlamakla,
yükümlüdür.

(2) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ek-1 listede tanımlanan süreçte belirtilen;

a) 1. Grupta tanımlanan mahalli idarelerde çevre yönetim birimi kurulur.

b) 2. Grupta tanımlanan mahalli idareler için en az 1 çevre görevlisi istihdam edilir.

c) 3. Grupta tanımlanan mahalli idareler için ise çevre görevlisi ve/veya çevre danışmanlık hizmeti alınır.

ç) Büyükşehir belediye başkanlıklarında çevre yönetim birimi kurulur.

(3) Atık yönetimi amacıyla oluşturulan birliklere üye olunması veya diğer mahalli idarelerin hizmetlerinden faydalanılması halinde, bu Yönetmelik ile getirilen yükümlülükler üye olunan birlik veya hizmet alınan mahalli idare tarafından yerine getirilir.

Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri

MADDE 10 - (1) Organize sanayi bölgeleri ve hava limanı yönetimleri dahil olmak üzere sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler;

a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla,

a) Sorumluluk alanları dahilindeki tüm kişi ve kuruluşları, atıklarını özelliklerine göre ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik etmekle,

b) Atık oluşumunun önlenmesi için israfı önlemeye teşvik edecek çalışmalarda bulunmakla,

c) Ayrıştırılmış atıkların yine ayrı olarak toplanması ve depolanması için gerekli sistemi geliştirmekle,

ç) Geri dönüşümlü tüm atıkların işlenerek hammadde olarak değerlendirilmelerini temin etmek üzere çevre lisanslı atık işleme tesislerine gönderilmelerini sağlamakla,

d) Geri dönüşümü mümkün olmayan, faydalanılamayan atıkların ise çevre ile uyumlu yöntemler ile bertaraf edilmelerini temin etmek üzere çevre lisanslı tesislere gönderilmelerini sağlamakla,

e) Sorumluluk alanında, sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında ek-1 listede tanımlanan sürece uymakla,

f) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça hazırlanan kılavuz doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirmekle ve mevcut atık yönetim hizmetlerini bu sisteme entegre etmekle,

g) Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politikaları belirleyerek ilgili talimatlarına yansıtma,

ğ) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm sürecin, sorumluluk alanı içerisindeki tüm kişi ve kuruluşların katılımı ile bütünlük ve uyum içinde yürütülmesini sağlamakla,

h) Kurulan sıfır atık yönetim sistemini sorumluluk alanındaki tüm kişi ve kuruluşlara ilan etme, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesini sağlamakla,

ı) Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmakla, bu kapsamda düzenlenen faaliyetlere katkı ve katılım sağlamakla,

i) Sıfır Atık Bilgi Sistemine kayıt olmak ve bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeleri sisteme kaydetmekle, yükümlüdür.

(2) Sorumluluk alanında toplanan atıkların ön işlemlere tabi tutularak maddesel geri dönüşüm ve diğer geri kazanım imkânlarının azami ölçekte değerlendirilmesi sağlanır.

(3) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü olanlar ile sistemi gönüllü olarak kurmak isteyenler, sıfır atık yönetmelik sisteminin kurulması ve geliştirilmesinin sağlanması için Sıfır Atık Müşaviri ile çalışılabilir. Bu Yönetmeliğin Ek-4/B'sinde verilen kriterler kapsamında platin belge almak isteyenlerin Sıfır Atık Müşaviri ile çalışması zorunludur. Sıfır Atık Müşavirinin esasları Bakanlıkça belirlenir.

(4) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında biriktirilen atıklar özelliklerine göre Bakanlıktan

çevre lisansı almış olan atık işleme tesislerine ve/veya ilgili mahalli idare tarafından kurulan toplama sistemine verilebilir.

Atık Üreticilerinin Yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Atık üreticileri;

- a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla,
- b) Biriktirilen atıklarını sıfır atık yönetim sistemi hizmeti aldığı yetkili idarelerce oluşturulan atık toplama sistemine belirlenen şart ve standartlara uygun olarak vermekle,
- c) Atıkların toplanması, taşınması ve işlenmesine yönelik hizmet alımlarında yetkili idarelerin mali tarifelerine uymakla, yükümlüdür.

Atık Toplama, Taşıma ve İşleme Tesislerinin Yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Atıkların toplanması ve taşınması faaliyetinde bulunanlar ile atık işleme tesisleri;

- a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla,
- b) Sıfır Atık Bilgi Sistemine kayıt olmakla ve bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeleri sisteme kaydetmekle,
- c) Kendi faaliyetleri özelinde sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında bina ve yerleşkeler için belirlenen hükümler doğrultusunda ek-1 listede tanımlanan sürece uymakla,
- ç) Sıfır atık yönetim sistemi dahilinde kullanılan tüm araç ve ekipmanlarda sıfır atık logosunu kullanmakla,
- d) Atıkların toplanması, taşınması ve işlenmesine yönelik maliyet analizi yapmakla ve hizmet tarifelerini ilgili tüm taraflarla paylaşarak duyurmakla,
- e) Sıfır atık yönetim sistemi kuran yerler ile yapılacak hizmet protokollerini Sıfır Atık Bilgi Sistemi üzerinden gerçekleştirmekle ve hizmete ilişkin tüm süreçte bu sistem kullanmakla, yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sıfır Atık Yönetim Sisteminin Kurulması ve Toplama Sistemine İlişkin Esaslar

Sıfır atık yönetim sistemini kurma yükümlülüğü

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmeliğin ek-1 listesinde yer alan bina ve yerleşkelerin uygulama takvimi doğrultusunda, sıfır atık yönetim sistemini kurarak uygulamaya geçmeleri zorunludur. Belirtilen tarihten sonra faaliyete geçen söz konusu yerler ise faaliyet başlangıç tarihinden itibaren bir yıl içerisinde sıfır atık yönetim sistemine geçerler.

(2) Mahalli idareler ise ek-1 listede belirtilen uygulama takvimi doğrultusunda sıfır atık yönetim sistemine geçerler.

(3) Bu Yönetmeliğin ek-1 listesindeki tabloda verilen yerlerin belirtilen tarihlere kadar sıfır atık yönetim sistemine geçmesi zorunlu olmakla birlikte, verilen tarihlerden önce sıfır atık yönetim sistemi kriterlerini sağlayarak uygulamaya geçebilirler.

Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması

MADDE 14 – (1) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasında mahalli idareler tarafından ek-3/A'da, bina ve yerleşkeler tarafından ise ek-3/B'de verilen kriterler sağlanır.

(2) Sistemin kurulumu için izlenecek yol haritası aşağıda belirtilmiştir:

a) Çalışma Ekibinin Belirlenmesi: Sıfır atık yönetim sisteminin kurulumundan uygulanmasına ve izlenmesine kadar olan süreci takip edecek sorumlu kişi veya kişiler ile çalışma ekipleri oluşturulur.

b) Planlama Yapılması: Uygulanacak sıfır atık yönetim sisteminin en etkin şekilde yapılandırılması için, uygulamaya geçmeden önce yapılacaklara ilişkin planlama yapılır. Bu kapsamda;

1) Mevcut Durum Tespiti: Tüm atıkların kaynağı, özellikleri, miktarı, atık biriktirme, toplama ve taşıma yöntemleri, geçici depolama alanları, atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin mevcut durum tespiti yapılır.

2) İhtiyaç Analizi: Sistemin kurulmasında ihtiyaç duyulacak kumbara, konteyner, poşet gibi biriktirme ekipmanları belirlenerek, atıklar bu Yönetmeliğin 14'üncü maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde biriktirilir.

c) Eğitim/Bilinçlendirme Faaliyetleri ve Uygulamaya Geçilmesi: Uygulamaya geçilmeden önce eğitim/bilinçlendirme faaliyetleri yapılır ve sistem uygulanmaya başlanır.

ç) İzleme, Kayıt Tutulması ve İyileştirme Faaliyetleri: Düzenli aralıklarla uygulamanın gerçekleştirilmesine ilişkin izleme çalışmaları yürütülür. Aksayan hususlar için önlemler alınır; gerekmesi halinde güncelleme yapılır. Toplanarak lisanslı tesislere gönderilen atık miktarları, elde edilen kazanımlar gibi uygulamaya ilişkin çıktılar kayıt altında tutulur.

(3) Bir bina veya yerleşke içerisinde birden fazla kurum, kuruluş, işletme olması durumunda, o bina veya yerleşke tarafından sıfır atık yönetim sisteminin kurulması konusunda ortak hareket edilebilir.

Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri

MADDE 15 – (1) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında; evlerden ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel işletmeler ile kurumlardan kaynaklanan geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıklar diğer atıklardan farklı biriktirme ekipmanında biriktirilir ve ayrı olarak toplanır. Kağıt, cam, metal ve plastik atıklar tek bir ekipman içerisinde biriktirilebileceği gibi malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme de yapılabilir.

(2) Atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya ile diğer geri kazanılabilir atıklar ve büyük hacimli atıklar toplama noktalarına veya Atık Getirme Merkezlerine götürülür.

(3) Kullanılacak biriktirme ekipmanlarında, ekipmanın rengi veya ekipman üzerindeki etiketlerde;

a) Kağıt, cam, metal, plastik atıkların birlikte biriktirilmesi durumunda mavi, diğer atıklar için gri renk kullanılır.

b) Malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda kağıt atıklar için mavi, plastik atıklar için sarı, cam atıklar için yeşil, metal atıklar için gri renk kullanılır.

c) Biyobozunur atıkların yoğun oluşum gösterdiği yerlerde, bu atıkların ayrı biriktirilmesi halinde kahverengi renk kullanılır.

(4) Mahalli idareler tarafından konutlar ve kamuya açık alanlarda aşağıda yer alan hususlar çerçevesinde toplama gerçekleştirilir:

a) Konutlardan toplama yapılırken kullanılacak biriktirme ekipmanlarında geri kazanılabilir atıklar için mavi, diğer atıklar için gri renk kullanılır.

b) Cadde, sokak ve kamuya kamuya açık alanlara en az ikili set halinde ekipmanlar yerleştirilir, bu ekipmanlarda mavi ve gri renk kullanılır. İhtiyaca göre cam atıklar için yerleştirilecek ekipmanlarda yeşil renk kullanılır.

c) Ekipmanların üzerinde hangi atıkların atılabileceği yazı ve/veya şekillerle belirtilir.

(5) Atıkların biriktirilmesi ve toplanmasında bu Yönetmeliğin ek-5'inde verilen açıklamalara uygun olarak hareket edilir.

(6) Bu maddede bahsi geçmeyen tehlikeli/tehlikesiz özellikteki diğer atıklar ile tıbbi atıkların yönetimi ilgili mevzuatı kapsamında sağlanarak sıfır atık yönetim sistemine dahil edilir.

(7) Mahalli idareler, organize sanayi bölgeleri ve havalimanları tarafından sorumluluk alanlarına göre atık toplama ve taşıma sistemleri oluşturulurken Bakanlıkça hazırlanan kılavuzlar esas alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sıfır Atık Belgesine İlişkin Esaslar

Sıfır atık belgesi sınıfları

MADDE 16 – (1) Sıfır atık belgesi, temel, altın, gümüş ve platin olmak üzere dört seviyede düzenlenir.

(2) Temel seviyede sıfır atık belgesi için kriterler bu Yönetmeliğin ek-3'ünde, gümüş, altın ve platin sıfır atık belgeleri için ise ek-4'te yer alır.

Sıfır atık belgesi alma yükümlülüğü

MADDE 17 – (1) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü ek-1 listedeki yerler, bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde tanımlanan süreç doğrultusunda temel seviyede Sıfır Atık Belgesi için müracaat ederler. Diğer yerler ise talep etmeleri halinde belge başvuru için müracaatta bulunabilir. Ancak, konutlar belediyelerin sıfır atık yönetim sistemi içerisinde değerlendirilir, ayrıca sıfır atık belgesi düzenlenmez.

(2) Temel seviyede sıfır atık belgesine sahip yerlerden; organize sanayi bölgeleri, alışveriş merkezleri, havalimanları, tren ve otobüs terminalleri, yat limanları ve gemi limanları, 50 oda ve üstü konaklama kapasiteli turizm işletmeleri ile il belediyeleri ve nüfusu elli binin üzerindeki ilçe belediyeleri gümüş, altın veya platin nitelikteki sıfır atık belgesini almakla yükümlüdür. Diğer yerler ise, talep etmeleri halinde gümüş, altın ve platin nitelikteki sıfır atık belgesi için başvuruda bulunabilirler.

Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 18 – (1) Temel seviyedeki sıfır atık belgesi için;

a) Belge başvurusu ek-3'te yer alan kriterler doğrultusunda sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler ile mahalli idareler için yapılır. Bir bina veya yerleşke içerisinde birden fazla kurum, kuruluş, işletme olması durumunda, o bina veya yerleşke tarafından ortak başvuru yapılabilir.

b) Başvurular sıfır atık yönetim sistemini kuran kurum/kuruluş/işletmelerin her bina ve yerleşkesi için ayrı gerçekleştirilir.

c) Başvurular sıfır atık bilgi sistemi üzerinden çevre görevlisi tarafından yapılır. Başvuru esnasında, kurulan sisteme ilişkin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden talep edilen bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur. Bu bilgi ve belgelere yönelik talep edilen yazılı ve görsel her türlü doküman başvuru sahibi tarafından sıfır atık bilgi sistemine yüklenir. Gerekli görülmesi halinde ek bilgi ve belge talep edilebilir.

ç) Yapılan başvurular il müdürlüğü tarafından değerlendirmeye alınır. Sıfır atık bilgi sistemine yüklenen bilgi ve belgelerin değerlendirme için yeterli görülmemesi halinde, il müdürlüğü tarafından yerinde incelemelerde bulunulur.

d) Yapılan değerlendirme sonucunda ek-3'te yer alan kriterleri sağladığı tespit edilen yerlere temel seviyede Sıfır Atık Belgesi düzenlenir. Uygun bulunmayan başvurular gerekli düzeltmelerin yapılması için bilgi sistemi üzerinden iade edilir.

(2) Gümüş, altın, platin seviyelerindeki sıfır atık belgesi için;

a) Bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yükümlülüğü bulunan yerler, temel seviyedeki sıfır atık belgesinin alınmasını takip eden on iki aylık süre sonunda bir yıllık çalışmaya istinaden ek-4'te yer alan puanlama kriterlerine esas bilgi ve belgeleri sıfır atık bilgi sistemine yükleyerek müracaat ederler. Diğer yerler ise talep etmeleri halinde bu belgeler için başvuruda bulunabilirler. Ek-4/A'da mahalli idareler için puanlama kriterleri, ek-4/B'de ise bina ve yerleşkeler için puanlama kriteri yer almaktadır.

b) Yapılan başvurular il müdürlüğü tarafından değerlendirmeye alınır. Puanlamaya esas bilgi ve belgelerin ek-4'teki kriterler doğrultusunda değerlendirilmesi sonucunda sıfır atık belgesi, elde edilen puana göre en yüksek seviyeye doğru gümüş, altın veya platin olarak üç seviyede düzenlenir. Üç seviyeden herhangi biri için gerekli puanın sağlanmadığının tespiti halinde başvuru iade edilir. Başvurusu iade olan yerler gerekli şartları sağlayarak yeniden müracaatta bulunurlar.

c) Belge seviyesinin artırılmasının talep edilmesi halinde, talep sahibi tarafından ek bilgi ve belgeler sıfır atık bilgi sistemine aktarılarak yeni kayıt oluşturulur ve yeniden değerlendirmeye alınır. Yapılacak değerlendirme sonucunda uygun bulunması durumunda belgenin seviyesi yükseltilecek, yeni seviyeye uygun sıfır atık belgesi düzenlenir.

(3) Sıfır atık belgelerinin geçerliliği beş yıldır. Belge alma yükümlülüğü bulunan yerler, belge geçerlilik süresi dolmadan üç ay önce belgenin yenilenmesi için başvuruda bulunurlar. Başvuru sahibinin bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri doğrultusunda ek-3 ve/veya ek-4'teki kriterlere göre İl Müdürlüğü tarafından yeniden değerlendirme yapılır ve uygun bulunması halinde belge yeniden düzenlenir.

(4) Sıfır atık belgesi verilmesi, seviyesinin artırılması, yenilenmesi ve güncellenmesi için ödenecek bedel ve tarifeler her yıl Bakanlık tarafından belirlenir.

Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi

MADDE 19 – (1) Sıfır atık bilgi sistemi üzerinden yapılması gereken beyanları yapmayanlar ile denetimler sırasında sıfır atık yönetim sistemini uygulamadığı ve verilen belgenin sürekliliğini sağlamadığı tespit edilen yerler uyarılarak en fazla üç ay iyileştirme süresi verilir. Verilen süre sonunda;

a) Gerekli iyileştirmenin yapıldığının tespit edilmesi durumunda sıfır atık belgesi geçerliliğini sürdürür.

b) Gerekli iyileştirmenin mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde olmadığı tespit edilen yerler ile gerekli iyileştirmenin yapılmadığı tespit edilen yerlerin sıfır atık belgeleri iptal edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesi gereğince meydana gelen değişiklik durumlarının bildirilmemesinin tespiti halinde, sıfır atık belgesi geçerliliğini yitirir.

Adres veya diğer değişiklik durumları

MADDE 20 – (1) Sıfır atık belgesinin alınmasına esas teşkil eden ve sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulan bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur ve belge geçerliliğini korur.

(2) Uygulamada değişiklik olması halinde söz konusu değişiklikler mevcut uygulamayı aksatmayacak şekilde sıfır atık yönetim sistemine entegre edilerek değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur ve belge geçerliliğini korur.

(3) Sıfır atık yönetim sistemi uygulanan bina ve yerleşkelerden taşınması durumunda sıfır atık belgesi geçerliliğini yitirir.

Sıfır atık belgesine sahip yerlerin denetimi ve izlenmesi

MADDE 21 – (1) Sıfır atık belgesine sahip yerler il müdürlükleri tarafından asgari iki yılda bir olmak üzere denetlenir.

(2) Yapılan denetimlerde, belge sahibi yerlerin bu Yönetmelikte belirlenmiş belge esaslarına ve kriterlerine uygun olarak faaliyetlerini sürdürüp sürdürmediği kontrol edilir.

(3) Yapılan denetimde uygunsuzluğun tespiti durumunda bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinde belirtilen hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sıfır atık koordinasyon kurulu

MADDE 22 – (1) Sıfır atık koordinasyon kurulu kamu kurum/kuruluşları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşur.

(2) Koordinasyon kurulu, yılda en az bir kere Bakanlığın belirleyeceği gündemle Bakanlık temsilcisinin başkanlığında toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri, Bakanlık tarafından yürütülür. Toplantı yer ve zamanı ile gündemine ilişkin hususlar, toplantı tarihinden en az on beş gün önce Bakanlık tarafından üyelere bildirilir.

(3) Koordinasyon kurulu, bu Yönetmelik doğrultusunda yürütülen çalışmalarını ve uygulamalarını değerlendirerek tavsiye kararları alır.

(4) Koordinasyon kurulu, sıfır atık koordinasyon kurulu çalışma usul ve esaslarına göre çalışmalarını yürütür.

İdari yaptırım

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde 2872 sayılı Çevre Kanununda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda ve ilgili diğer mevzuatta idari yaptırım öngörülen fiillerin tespiti halinde yetkili mercilerce idari yaptırım uygulanır.

Yürürlük

MADDE 24– (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

EK-1
SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNİN OLUŞTURULMASINA YÖNELİK UYGULAMA
TAKVİMİ

Ek-1/A
Mahalli İdareler İçin Uygulama Takvimi

	Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gerekenler	Sisteme Geçişlerin Tamamlanması için Son Tarih
1.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Büyükşehir Belediyeleri Büyükşehir İlçe Belediyeleri (250.000 Nüfus ve üzeri)	31 Aralık 2020
2.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Büyükşehir Belediyeleri Büyükşehir İlçe Belediyeleri (250.000 Nüfus altı)• Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri İl Merkez İlçe Belediyeleri• Belediye Birlikleri	31 Aralık 2021
3.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Diğer Belediyeler• İl Özel İdareleri Mücavir Alan Dışı	31 Aralık 2022

Ek-1/B
Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi

	Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gerekenler	Sisteme Geçişlerin Tamamlanması için Son Tarih
1.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Kamu Kurum ve Kuruluşları	1 Haziran 2020
2.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Organize Sanayi Bölgeleri• Havalimanları• Yat Limanı ve Gemi Limanı• İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli• Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri• ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesindeki Sanayi Tesisleri• Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar• Turizm İşletmeleri 100 oda ve üstü konaklama kapasiteli• Sağlık Kuruluşları 100 yatak ve üzeri kapasiteli• Akaryakıt istasyonları	31 Aralık 2020

	50 m ³ ve üzeri akaryakıt tank kapasitesine sahip olanlar	
3.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Alışveriş Merkezleri 1000-4999 metrekare• İş Merkezi ve Ticari Plazalar 20-99 arası ofis/büro kapasiteli• Tren ve Otobüs Terminalleri• ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesindeki Sanayi Tesisleri• Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50-249 arası öğrencisi bulunanlar• Turizm İşletmeleri 50-99 arası oda konaklama kapasiteli• Sağlık Kuruluşları 50-99 arası yatak kapasiteli• Akaryakıt istasyonları 10-49 m³ arası akaryakıt tank kapasitesine sahip olanlar	31 Aralık 2021
4.GRUP	<ul style="list-style-type: none">• Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50'den az öğrencisi bulunanlar• Turizm İşletmeleri 50'den az oda konaklama kapasiteli• Sağlık Kuruluşları 50'den az yatak kapasiteli	31 Aralık 2022

EK-2 ATIK OLUŞUMUNUN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ESASLAR

Atık oluşumunun önlenmesi için asgari olarak;

a) Kaynakların verimli kullanılması amacıyla sürdürülebilir üretim ve tüketim modelleri geliştirilerek dayanıklı, tamir edilebilir, yeniden kullanılabilir ve iyileştirilebilir ürünlerin tasarlanması, üretilmesi ve kullanılması esastır.

b) Tüketici ve ambalajlanan ürün için gerekli güvenlik ve sağlık düzeyini sağlamaya yeterli olandan fazla hacim ve ağırlıkta ambalaj kullanılmaması esastır.

c) Elektrikli ve elektronik eşyalar, tekstiller, mobilyalar, ambalajlar ile inşaat malzemeleri öncelikli olmak üzere, ürünlerin onarılması ve yeniden kullanımlarının sağlanması esastır.

ç) Gıda atıklarının oluşumunun önlenmesi için gıdaların üretimi, tedarik zinciri ve kullanımı boyunca ilgili taraflarca gerekli önlemlerin alınması esastır.

d) Gıda bağıışı ve insani tüketim için gıdaların yeniden dağıtımlarını teşvik eden uygulamaların tercih edilmesi, gıdaların hayvan yeminde kullanılması veya işlenerek gıda dışı ürünlere dönüştürülmesi yerine öncelikli olarak insani tüketim amacıyla kullanımını sağlayacak tedbirlerin alınması esastır.

e) Ürünlere ve malzemelere ilişkin mevzuata hanel getirmeksizin, ürünlerde ve malzemelerde tehlikeli madde kullanımının azaltacak önlemlerin alınması esastır.

f) Özellikle yeniden kullanıma veya geri dönüşüme uygun olmayan atıkların oluşumunun azaltılması esastır.

(2) Her türlü deniz kirliliğini önlemek ve önemli ölçüde azaltmak için atıkların önlenmesi ve oluşan çöplerle ilgili bilinç ve farkındalığı artırıcı kampanyaların geliştirilmesi ve desteklenmesi esastır.

Ek-3 SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNİN KURULMASI İÇİN KRİTERLER

Ek-3/A Mahalli İdareler İçin Kriterler

1	Konutlardan kağıt, cam, metal ve plastik atıkların diğer atıklardan ayrı olacak şekilde en az ikili olmak üzere toplanması veya toplattırılması
2	Cadde, sokak ve kamuya açık alanlara geri kazanılabilir atıklar ve diğer atıklar şeklinde en az ikili olmak üzere, atıkların ayrı biriktirilmesi için kolay ulaşılabilir yerlere yeterli sayı ve kapasitede biriktirme ekipmanının yerleştirilmesi
3	Cadde, sokak ve kamuya açık alanlara ihtiyaca göre atık cam kumbaraları yerleştirilmesi
4	Bakanlığın belirlemiş olduğu esaslara uygun şekilde 1. Sınıf Atık Getirme Merkezi/Merkezlerinin ve mobil atık getirme merkezi/merkezlerinin kurulması ve faaliyete başlamış olması
5	Atıkların toplanması amacıyla toplama programının belirlenmesi ve halkın bilgilendirilmesi, bu program çerçevesinde atıkların toplanması veya toplattırılması,
6	Toplama noktaları ve atık getirme merkezlerinde biriktirilebilecek atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya gibi atıklar ile büyük hacimli atıkların buralara getirilmesine yönelik bilgilendirme ve yönlendirme yapılması
7	Biyobozunur atıkların ayrı toplanarak geri kazanımı konusunda gerekli çalışmaların yapılması (Kompost, biyometanizasyon, vb.)
8	Sorumluluk alanında uygulanan sıfır atık yönetim sistemine ilişkin verilerin kayıt altına alınması
9	Sıfır atık yönetim sisteminin uygulanması konusunda farkındalık ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
10	Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planına uyulması

Ek-3/B Bina ve Yerleşkeler İçin Kriterler

1	Oluşan kağıt, cam, metal ve plastik atıkların diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilmesi.
2	Oluşan atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya ile diğer geri kazanılabilir atıkların ayrı olarak biriktirilmesi.
3	1. ve 2. kriterlerde belirtilmeyen tehlikesiz ve tehlikeli özellik gösteren diğer atıklar ile tıbbi atıkların ilgili mevzuatına uygun olarak biriktirilmesi.
4	Biyobozunur atıkların, yoğun oluşum gösterdikleri çay ocakları, kafeterya, yemekhane gibi noktalarda ayrı olarak biriktirilmesi; tercih edilmesi durumunda yerinde kompost elde edilmesi veya bu atıkların ilgili idarenin kompost veya biyo-metanizasyon tesisine gönderilmesi.
5	Biriktirme ekipmanlarında renk kriterine uyulması, atığa özgü bilgilendirici işaret veya yazıların yer alması.
6	Tüm biriktirme ekipmanlarının doğru hacim, adet ve özellikte olması.
7	Biriktirilen atıkların lisanslı atık işleme tesislerine veya ilgili idarenin toplama sistemine teslim edilmek üzere, oluşturulan geçici depolama alanında toplanması.
8	Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin gerekli bilgilendirme eğitimlerinin verilmesi.
9	Çevre Kanunu ve bu Kanun kapsamında hazırlanan mevzuat doğrultusunda almakla zorunlu olduğu izin ve lisansların alınmış olması

Ek-4

SIFIR ATIK BELGESİ PUANLAMA KRİTERLERİ

Ek-4/A Mahalli İdareler İçin Puanlama Kriterleri ve Belge Seviyeleri:

Düzenli depolama/yakmaya gönderilmeyen atık miktarının oluşan atık miktarına oranı	Puan	Belge Seviyesi
Oran=Düzenli depolama veya yakmaya gönderilmeyen atık miktarı / oluşan atık miktarı	-	Temel
	%15 - %39	Gümüş
	%40 - %64	Altın
	%65 ve üzeri	Platin

Ek-4/B Bina ve Yerleşkeler İçin Puanlama Kriterleri ve Belge Seviyeleri:

1. Zorunlu kriter*:

Düzenli depolama/yakmaya gönderilmeyen atık miktarının oluşan atık miktarına oranı	Puan
Oran=Düzenli depolama veya yakmaya gönderilmeyen atık miktarı / oluşan atık miktarı	%60-70 2 puan %70,1-80 4 puan %80,1-90 6 puan %90,1-100 8 puan

*Bu kriter sağlanmadan seçmeli kriterlerden puan alınmaz.

2. Seçmeli Kriterler:

Atık Azaltımı/Önlenmesi	Puan
Atık oluşumunun önlenmesi veya azaltılması için en az bir çalışmanın yapılmış olması (Yönetmeliğin ek-2'sinde verilen önlemeye ilişkin esaslar da göz önünde bulundurulabilir.)	Her çalışma 1 puan Toplamda en fazla 4 puan
Atıksu azaltımı veya atık suyun yeniden kullanımına yönelik faaliyetin olması	1

Yeniden Kullanım	Puan
Kullanım ömrü dolan ancak, yeniden kullanılabilir durumdaki malzemelerin/ürünlerin kendi bünyesinde veya üçüncü kişiler tarafından yeniden kullanılmasının sağlanması için gerçekleştirilen en az bir çalışmanın yapılmış olması	1
Tedarik	Puan
Geri dönüştürülebilir ürünlerin/malzemelerin tercihine yönelik en az bir uygulamaya geçilmiş olması (tedarik edilen ürünlerin ağırlıkça en az %70'inin yeniden kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir özellikte olması)	1
Tüketici kullanımı sonrası oluşan atıklardan elde edilen geri dönüştürülmüş malzeme içeriği ağırlıkça minimum yüzde on olan en az bir ürün grubunun kullanılması	1
En az bir üründe, malzemede veya hizmette sıfır atık belgesi olan tedarikçilerin tercih edilmesi (Bu uygulamaya 2021'den itibaren puanlanmaya başlanacaktır.)	1
Ulusal ya da uluslararası geçerliliği olan çevre etiketine sahip olan en az bir ürünün tercih edilmesi	1

Bina ve Yerleşkeler İçin Sıfır Atık Belge Seviyeleri

	Temel	GÜMÜŞ	ALTIN	PLATİN
Toplam Puan	-	10-12	13-15	16-18

Ek-5 TOPLAMA SİSTEMİNE İLİŞKİN AÇIKLAYICI ÖRNEKLER

Ekipman görseli	Atılabilecek atık örnekleri
<p>MAVİ</p> 	<p>Kağıt ve karton kutular Gazeteler, dergiler, kitaplar Yazı ve çizim kağıtları Plastik şişeler, Plastik kutular, Metal (alüminyum) içecek kutuları, Metal (çelik) gıda kutuları, Cam içecek ve gıda şişeleri, Cam kavanozlar vb.</p>
<p>GRİ</p> 	<p>Karışık belediye atıkları Süprüntü temizleme kalıntıları Islak havlu ve mendiller, Seramik ve porselen gibi mutfak ve aksesuar eşya atıkları, vb.</p>
<p>KAHVERENGİ</p> 	<p>Meyve ve sebze atık ve artıkları, Her türlü çay ve kahve posaları, Her türlü yiyecek atığı, Park ve bahçe bakımından kaynaklı yeşil çimen, yaprak, çiçek vb atıklar, vb.</p>
<p><i>Not: Bu atıklar yoğun oluşum gösterdiği noktalarda ayrı toplanır</i></p>	
	<p>Atık piller</p>

	Yenilebilir sıvı ve katı yağlar Kullanılmış kızartmalık yağlar
	Flüoresan lambalar Küçük ev aletleri Bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları vb.
Diğer tehlikeli/tehlikesiz atıklar ile tıbbi atıklar	Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan tehlikesiz ve tehlikeli özellik gösteren diğer atıklar ile tıbbi atıkların Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-4 Atık Listesinde yer alan atık koduna göre ilgili mevzuatına uygun olarak biriktirilmesi sağlanır.